TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ-MARKSİST LENİNİST TÜZÜĞÜ

(Kuruluş: 24 Nisan 1972)

[2019-2024]

Parti Yayınları

www.tkpml.com

I. BÖLÜM

Parti Üyeliği

a) Üyelik Şartları

Sınıf kökeni işçi ve köylü olanlara öncelik tanınmakla birlikte aşağıdaki şartları yerine getiren her kişi TKP-ML'ye üye olabilir. TKP-ML üye alımında emekçi kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygular.

1- Parti programı ve tüzüğünü kabul etmek.

2- Bir parti komitesinde çalışmak.

3- Parti aidatını düzenli ödemek.

4- 18 yaşını doldurmuş olmak.

b) Üyelik İşlemleri

Partiye üyelik bireysel temelde olur. Üye olmak isteyen kişi, ilişkide bulunduğu parti komitesine istemini, yazılı olarak bildirir.

Üyelik başvurusu; en az üç parti üyesinin bulunduğu parti komitesinin vereceği kabul ve ret kararının bir üst komitede onaylanmasıyla kesinleşir.

Üyelik başvurusu yetkili komitelerce kabul edilen kişi, başvuru yaptığı tarihten itibaren Aday Üye olarak kabul edilir. Üyelik başvurusu yapması için ilişkideki parti komitesinin kişiye öneride bulunduğu ve kişinin de kabul ettiği durumlarda, aday üyelik bu tarihten itibaren başlar. Aday üyenin gelişmesi, üyeliğe hazırlanması ve bunların sıkı bir denetim içinde uygulanmasından ilgili Parti komitesi doğrudan sorumludur.

Altı aylık aday üyelik süresinin bitiminde kabul, ret ve aday üyelik süresini 6 ay uzatma kararını kişinin bağlı olduğu parti komitesi verecektir. Parti komitesinin aldığı kararın MK tarafından onaylanması gerekmektedir. Ret kararının verildiği durumda, parti güvenliği açısından bir sakınca içermiyor ise gerekçe yazılı olarak kişiye bildirilir.

Kongre kararı alındıktan sonra üyeliğe kabul etme ve üyelikten çıkarma işlemleri durdurulur. Bu süreçteki aday üyelikler ve yeni başvurular kongrede veya sonrasında değerlendirilir.

c) Üyenin Görevleri

1- Kendisini geliştirmek amacıyla ideolojik-siyasi seviyesini devamlı olarak yükseltmek; bunun için okuma, inceleme, araştırma faaliyetlerine ayrıca önem vermek. Marksizm-Leninizm-Maoizm'i bir eylem kılavuzu olarak kavramak ve uygulamak. Teori ile pratiği birleştirmek.

2- Partinin bütün yayınlarını dikkatli, eleştirel bir gözle incelemek; partinin merkezi yönelimi doğrultusunda, önderliğin politika ve taktiklerine vakıf olmak.

3– Partinin birliğini ve komünist niteliğini bozmaya yönelik her türlü hizipçi çalışmaya; Marksizm-Leninizm-Maoizm karşıtı tüm düşünce ve akımlara karşı mücadelede uyanık, kararlı ve amansız olmak. Azınlıkta kaldığı koşullarda dahi yılmamak, akıma karşı mücadele cesaretine sahip olmak.

4– Parti disiplinine kayıtsız şartsız uymak, parti kararlarının uygulanmasında kavratıcı, yaratıcı ve aktif rol oynamak. Partinin vereceği görevleri koşulsuz kabul etmek.

5– Halkın öğretmeni olmak için önce öğrencisi olmak. Halka hizmet ilkesini yaşamının her alanında uygulamak. Halkın kendiliğinden gelişen mücadelelerine katılarak örgütlemeye çalışmak ve bilinçli bir yön vermek için en önde yer almak. Zorlukları halkla birlikte çözmeye çalışmak, parti siyasetini ve sınıf mücadelesinin yasalarını onlara kavratmak için yılmadan çaba sarf etmek.

6– Halkın kurtuluşu davasını, proletaryanın sınıfsız topluma varma mücadelesini ve bu ideallerin öncülüğünü yapan Komünist Partisi'ni her şeyin üstünde tutmak. Yaşamında, sosyal ilişki ve davranışlarında tutarlı, alçakgönüllü, özverili ve örnek bir kişiliğe sahip olmak. Komünist ilke ve devrimci değerlere uygun olarak yaşamak.

7- Ataerkil sisteme karşı mücadele etmek ve halkı bu yönde bilinçlendirmek. Parti ve halk kitleleri içinde cinsiyet ayrımcılığı ve toplumsal cinsiyet rollerine karşı aktif bir şekilde mücadele etmek.

8- Partiye, yoldaşlarına, halka ve kendisine karşı içtenlikli ve dürüst davranmak. Hataları tekrarlamamak, eksikleri gidermek ve zaafları yenmek konusunda, eleştiri ve öz eleştiride açık, kararlı ve cesur olmak. Eleştiri silahını parti içi zeminde ve yapıcı nitelikte kullanmak.

9- Gelirinin yüzde onunu parti aidatı olarak ödemek, partinin maddi imkanlarını titizlikle korumak ve geliştirmek için çalışmak. Tüm harcamalarını kayıt altına almak ve bağlı bulunduğu komiteye düzenli olarak sunmak.

10- Bütün çalışmaları hakkında bağlı olduğu komiteye düzenli rapor vermek.

11– Sınıf mücadelesini tutsaklık koşullarında da sürdürerek, işkencehaneleri, hapishane ve mahkemeleri komünizmin direniş mevzisi ve propaganda alanları haline getirmek.

12– Örgütsel çalışmalarında gizlilik/illegalite kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalmak, parti sırları ve değerlerini özenle korumak.

13– Proletarya enternasyonalizminin görevlerini yerine getirmek, ezilen ulus ve milliyetlere yönelik zulme, şovenizme ve her türden milliyetçiliğe karşı mücadele etmek.

d) **Üyenin Hakları**

1– Üyesi olduğu parti komitelerinde ve katıldığı parti toplantılarında; partinin siyaseti ve faaliyeti hakkında görüş açıklamak, öneri ve eleştirilerde bulunmak; parti siyasetinin tayinine aktif olarak katılmak.

2– Seçmek ve seçilmek.

3- Suçlandığı ve yargılandığı durumlarda kendini savunmak.

4- Üyesi olduğu parti komitesinde çözemediği sorunlar hakkında MK'ya kadar tüm üst kademelere yazılı olarak danışmak.

5- Yazılı veya sözlü biçimde gerekçelerini bildirmek koşuluyla parti üyeliğinden ayrılmak.

e) **Aday Üyenin Hakları ve Görevleri**

Parti aday üyeleri; seçme, seçilme, üye alma, yargılama ve parti iradesinin tayini için oy kullanma hakkı dışında, parti üyelerine tanınan bütün haklara sahiptir. Parti üyelerinin görevleri aynı zamanda aday üyeler için de geçerlidir.

f) **Yargılama ve Disiplin Cezaları**

1– Birliği bozan, kararlara ve disipline uymayan, parti içi demokrasiyi zedeleyen, görev kabul etmeyen, geçerli bir mazeret olmaksızın üyesi olduğu komitenin toplantılarına katılmayan, yetkisini amacı dışında kullanan, davranışlarıyla partiyi halkın gözünden düşüren, halka ve özelde kadın, çocuk ve LGBTİ+'lere yönelik suç işleyen, ayrımcılık yapan üye ve aday üyeler soruşturmaya tabi tutulur, yargılanır ve cezalandırılır.

2– Yargılanacak kişi, kendisi dışında en az iki parti üyesi varsa çalıştığı en üst komitede, yoksa bir üst komitede yargılanır. Yargılanan kişi veya komiteler hakkında idari tedbir (görevden alma veya yetkilerini dondurma vb.) kararı alınabilir.

3- Kadın ve LGBTİ+'lerle ilgili suçlamalarda (cinsel taciz, tecavüz, şiddet, ayrımcılık, homofobi, transfobi vb.) soruşturma ve yargılama KKB tarafından gerçekleştirilir. TKP-ML bu tür soruşturmalarda "kadın beyanı esastır, aksini ispat yükümlülüğü erkeğe aittir" ilkesini kabul eder.

4- Parti komiteleri veya üyeler, yargılama talebiyle Merkezi Denetleme Kurulu'na (MDK) da başvurabilir. Ret edilen istemler gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak talep sahibine bildirilir.

5- MDK, soruşturmalar için komisyonlar kurabilir, ancak yargılama MDK tarafından gerçekleştirilir. MDK'nın oluşturulmadığı dönemlerde bu görevi MK yerine getirir. Bütün kararlar salt çoğunlukla verilir.

6– Bilgi ve belgelerin toparlandığı, ifadelerin alındığı soruşturma safhasından sonra; yargılamaya, kişiye iddiaların yöneltilmesi ve savunmasının istenmesi ile başlanır. Savunma sözlü olarak da yapılabilir. Kişi, suçlamalar iletildikten sonra en geç iki ay içinde savunmasını vermek zorundadır. İki aylık sürenin aşılması halinde, savunma hakkı kullanılmış kabul edilir. Kişinin suçlu bulunması halinde; işlenen suçun partiye verdiği kısa ve uzun vadeli zararların derecesi, yargılanan kişinin iddia ve eleştiriler karşısındaki içtenliği, parti faaliyetindeki geçmişi, suçun işlendiği koşullar ile diğer faktörlerin hafifletici ve ağırlaştırıcı sonuçları göz önüne alınarak aşağıdaki cezalarından biri verilir:

I- İhtar, **II-** Ağır İhtar, **III-** Görevden Alma, **IV-** Aday Üyeliğe Düşürme, **V-** ihraç.

Partiden ihraç, en ağır cezadır.

7– Ceza alan komite veya üye, MDK'ya -olmadığı durumlarda MK'ya- kadar itiraz edebilir. İtirazın sonuçlandırılmasına kadar ceza kararının uygulanıp uygulanmayacağına MDK karar verir. MDK'nın yargılamayla ilgili verdiği kararlar derhal yürürlüğe girer. MDK, kongre ve konferanslara karşı sorumludur.

II. BÖLÜM

Örgütlenme İlkeleri

TKP-ML; emperyalizm ve proleter devrimler çağında, enternasyonalizmin "proletaryanın kendi ülkesinde devrim yapma" temel ilkesinden hareketle Türkiye devrimini, dünya proleter

devriminin bir parçası kabul eder. Üyelerini ve tüm halkı her türden milliyetçiliğe karşı proletaryanın kızıl bayrağı altında toplamak için mücadele eder.

Uluslararası komünist hareketin Marksist-Leninist-Maoist ilkeler temelinde birliği için mücadele yürütür. Bu birliğin ideolojik mücadele ile sağlanabileceğinin bilincindedir.

Uluslararası alanda emperyalizmi zayıflatıp gerileten ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini destekler.

Uluslararası proleter dayanışmayı benimsemekle beraber, kendi gücüne dayanma ilkesini esas alır.

TKP-ML; gönüllü birliğe dayanır. İllegal örgütlenmeyi esas, diğer örgütlenme biçimlerini ikincil olarak kabul eder. Demokratik merkeziyetçilik esaslarına göre işleyen proleter disiplinle hareket eder. Eleştiri-öz eleştiri ilkesini, gelişmesinin en gerekli şartlarından biri olarak nitelendirir. Parti içi iki çizgi mücadelesini benimser. Marksist-Leninist-Maoist irade ve eylem birliğini bozan, parçalayan, hiziplerin varlığına izin vermez.

TKP-ML, cinsiyet eşitliğini koşulsuz olarak kabul ederek, örgüt içerisinde kadın ve LGBTİ+'lara karşı her türden ayrımcılığın, küçümsemenin, yok saymanın karşısında yer alır. Kadınların, bin yılların kölelik koşullarını dikkate alan TKP-ML, Parti içinde bütün çalışmalarda pozitif ayrımcılık ilkesini benimser; bunun bir parçası olarak yönetici organları başta olmak üzere tüm komitelerinde yüzde 30 kota sistemini hayata geçirir.

TKP-ML'nin örgütlenme ilkesinin demokratik merkeziyetçilik olmasından hareketle;

a) Tüm merkezi kararlar bütün parti için bağlayıcıdır. Üyeler, parti kararlarını, yanlış bulsa dahi eksiksiz biçimde uygulamakla yükümlüdür.

b) Üyeler, görev yaptıkları komitelerde ve katıldıkları toplantılarda, parti faaliyetine ilişkin tüm konularda görüşlerini dile getirir. Üyeler görüş, öneri ve eleştirilerini bir üst komiteye iletebilir. Parti içinde eleştirileri bastırmak, idari tedbirlerle eleştirinin önünü kapatmak demokratik merkeziyetçilik ilkesiyle bağdaşmaz.

c) Partide tek disiplin geçerlidir. Bunun gereği olarak; bireyler partiye, alt kademeler üst kademelere, azınlık çoğunluğa, tüm parti MK'ya, MK Kongre ve Konferansa tabidir.

d) Partinin asgari programı olan demokratik halk devrimi gerçekleşinceye kadar, illegal örgütlenmenin esas olması nedeniyle, yalnızca MK ve MDK aşağıdan yukarıya demokratik seçimler yoluyla iş başına gelir. Diğer organlar atama usulüyle oluşturulur. MK ve MDK'nın seçimine, tüm üyeler aday gösterebilir, gösterilen adaylara itiraz ederek tartışma açabilir.

e) Tüm komiteler, bir üst komiteye faaliyetleri hakkında düzenli rapor verir. İtiraz ve görüşleri de içeren raporlar komitenin tüm üyelerinin onayından geçmelidir.

f) Partinin bütün yönetici komiteleri, alt kademelerine hesap verir.

g) Tüm parti komiteleri, üyelerinin eleştiri ve önerilerini sunabilecekleri demokratik bir tartışma ortamını yaratmakla yükümlüdür.

III. BÖLÜM

Partinin Temel Organları

Parti komiteleri hücre sistemine göre örgütlenir ve partinin kitle içinde temel organları komitelerdir. Parti komiteleri; görevlerini başarmaları ve devrim mücadelesini örgütlemeleri için üyelerin kolektif çalışma organlarıdır. Düzenli eğitim yaparak MLM ideolojisiyle silahlanmak ve komünist teoriyi hayatın her alanına uygulayabilecek düzeyde kendini yetiştirmekle sorumludurlar.

Komiteler en az üç üye veya aday üyeden oluşur. Üye ve aday üyelerin önderliğindeki parti komiteleri hücre sistemine uygun örgütlenir.

Her parti komitesinde bir sekreter ve bir sekreter yardımcısı bulunur. Komite sekreteri, yürütülen bütün çalışmalardan birinci derecede sorumludur ve üst komiteyle bağlantıyı sağlar. Yardımcısı, komite sekreterinin engellenmesi ya da olmadığı koşullarda onun görevlerini üstlenir. Komite sekreteri, yardımcısını bu göreve hazırlamakla yükümlüdür.

Partinin yığınlar içinde kök salması ve kitlelere önderlik etmesini parti komiteleri sağlar.

Parti komiteleri; köylerde, fabrikalarda, okullarda, faşist devlet kurumlarında; başta işçi ve köylü örgütleri olmak üzere tüm kitle örgütlerinin bünyesinde; kısacası, kitlelerin bulunduğu her yerde oluşturulur.

Parti ihtiyaçları temelinde özel görev hücreleri kurar.

IV. BÖLÜM

Yönetici Organlar

Partinin yönetici organları; Parti Kongresi, Parti Konferansı, Merkez Komitesi ve Bölge Komiteleridir. Partinin tüm yönetici organlarında % 30 kadın kotası uygulanır.

Parti Kongresi

Parti kongresi partinin en yüksek organıdır. Kongre, parti programı ve tüzüğünde değişiklik yapma, partinin dönemsel politikaları ve taktiklerini belirleme, partinin ideolojik, siyasal, askeri ve örgütsel sorunlarına çözüm getirme, MK faaliyet raporunu değerlendirme, MK üye ve yedek üyelerini seçme yetkilerine sahiptir.

Konferans; programı değiştirme dışındaki konularda kongrenin yetkilerine sahiptir.

Parti kongresi (kongrenin yapılmadığı durumlarda parti konferansı) her üç yılda bir toplanır.

Kongre, MK'nın önderliğinde, delege sayısının salt çoğunluğundan az olmamak koşuluyla toplanır. MK, kongreyi olağanüstü durumlarda, parti iradesinin onayını alarak en fazla bir yıl erteleyebilir.

MK'nın ya da parti üyelerinin üçte birinin iradesiyle, altı ayı geçmeyecek bir hazırlıkla Olağanüstü Parti Kongresi veya Konferansı üç yıllık olağan süre dolmadan da toplanabilir.

Kongre, delege usulüyle gerçekleştirilir. Bir delegenin kaç üyeyi temsil edeceği MK tarafından belirlenir. Delegeler alt bölge kongre veya konferanslarında seçilir. Bütün parti üyeleri alt kongrelere katılmakla yükümlüdür.

Delege seçilemeyen MK üyeleri, kongreye doğal delege olarak katılır. Sadece seçilmiş delegeler oy hakkına sahiptir. Program ve tüzük değişikliği için kararlar, delege tam sayısının üçte ikisi, diğer kararlar delege tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır.

Hapishanelerdeki üyelerin kongre hazırlık döneminde delege seçme hakkı bulunmamakla beraber, gündem maddeleri üzerinde görüş belirtme hakkı vardır.

Tutsak parti üyeleri MK'ya fahri üye olarak seçilebilir.

Engellenen MK üyesinin, bu konumu tutsaklık süresince askıya alınır.

b) Merkez Komitesi

MK partinin, iki kongre veya konferans arasındaki en yüksek organıdır. Üye sayısı kongre ve konferans tarafından belirlenir. MK üyeliği için delege olma veya kongre ve konferansa katılma şartı aranmaz. MK, kongre ve konferans kararları ışığında partinin ideolojik-siyasi-örgütsel çalışmalarına önderlik eder ve partiyi yönetir. Partinin örgütlenmesinden ve bütün faaliyetlerden birinci derecede sorumludur.

MK, parti faaliyetini yürütmek üzere bünyesinde Siyasi Büro (SB) ve Örgütlenme Bürosu (ÖB) temel olmak üzere ihtiyaç duyulan örgütlenmeleri oluşturur. SB, toplantılar arasındaki dönemde MK adına yetkilidir. Partiyi ideolojik-siyasi olarak yönetir. SB, MK kararlarını değiştiremez. Merkezi Yayın Organı ve diğer yayın faaliyetine doğrudan önderlik eder. Parti içi yayın organı olan Komünist'i yılda en az 2 kez çıkartır.

ÖB ise MK adına örgütsel önderlikten sorumludur.

MK, partiye bağlı örgütlerini yönetmek üzere komisyon kuramadığında MK üyelerinden birini görevlendirir.

MK yılda en az bir kez toplanır. Ayrıca SB'nin çağrısı veya üyelerinin üçte birinin istemiyle olağanüstü toplantı yapabilir. Karar yeter sayısı, organ üyelerinin salt çoğunluğuna göre belirlenir. Oy hakkı bulunmayan yedek üyelerin katılımını, diğer MK üyelerinin görüşlerini de alarak SB belirler. MK yedek üyelerinin katılım zorunluluğu olmamakla birlikte partiyi yönetmeye aday kişiler olmaları nedeniyle katılımlarını sağlamayı önemser.

MK tüm yedek üyelerin sırayla katılımına rağmen irade yitimini aşamazsa, asil üye sayısının üçte birini alt organlardan bünyesine katabilir. Bundan sonra irade sorununun aşılamaması veya yeniden oluşması halinde, çözüm yöntemi için parti iradesine başvurulur.

MK üyeliğinde yaşanan engellenme durumu sonrasında yedek üyelerin sırasıyla katılımının ardından engellenen asil üyenin tekrar katılım koşulu oluştuğunda, bu üye görevine MK üyesi olarak kaldığı yerden devam eder; bu durumda asil konuma geçen yedek üye, yedek üye olarak görevine devam eder.

c) Bölge Komiteleri

Partinin merkezi örgütlenmesi bölge sistemi temelinde olur. Çalışma alanları; ekonomik, politik ve coğrafi şartlar gözönüne alınarak belli bölgelere ayrılır. Belirlenen bölgelerde MK'ya bağlı olarak Bölge Komitesi (BK) kurulur. MK atama yoluyla oluşturduğu BK'ya üye seçerken, alt parti komitelerinin görüş ve önerilerini dikkate almak durumundadır. Aynı zamanda MK üyesi olan Bölge Komitesi sekreteri, BK ile MK arasındaki bağı sağlar. Sekreter, bölgedeki çalışmadan birinci dereceden sorumludur. BK, merkezi siyaset doğrultusunda bölgeye önderlik eder.

MK'nın bilgisi ve onayı dahilinde, BK, Alt Bölge Komiteleri ve İl Komiteleri gibi parti komiteleri kurar.

Bölge Komiteleri gerekli gördükleri zaman MK'nın da onayını alarak, partinin politikalarını alan sorunları özgülünde kavratmak ve demokratik danışma mekanizmasını işletmenin bir aracı olarak, bölge konferansları düzenler.

V. BÖLÜM

Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu

TİKKO, TKP-ML önderliğinde, halkın silahlı gücüdür. Parti, TİKKO'yu MK'ya bağlı Askeri Komisyon (AK) aracılığıyla yönetir. Siyasetin silahlara kumanda etmesi ilkesi gereği TİKKO içinde parti örgütleri oluşturulur.

VI. BÖLÜM

Türkiye Marksist Leninist Gençlik Birliği

TMLGB, TKP-ML önderliğindeki özerk komünist gençlik örgütüdür. Parti, TMLGB'ye MK'ya bağlı Gençlik Komisyonu (GK) aracılığıyla önderlik eder.

VII. BÖLÜM

Komünist Kadınlar Birliği

KKB, TKP-ML önderliğindeki özerk komünist kadın örgütüdür. Parti, KKB'ye MK'ya bağlı Kadın Komisyonu (KK) aracılığıyla önderlik eder. Kadın Komisyonu, kadınlardan oluşur.

VIII. BÖLÜM

Mali Kaynaklar

TKP-ML, gelir kaynakları yaratma konusunda halka dayanma ilkesini benimser. Oran ve miktarları MK tarafından belirlenen üye aidatları, parti vergileri ve bağışlar ile düşmandan zorla elde edilen gelirler partinin mali kaynaklarını oluşturur. Bütün harcamaları MK düzenler ve örgütleri aracılığıyla denetler. Parti komitelerinin tümü, gelir-giderleri hakkında düzenli rapor sunmak zorundadır.

Parti işçisi olarak çalışan üyeler üretime katıldıkları sürece tüm gelirlerini partiye verirler. Parti işçilerinin ihtiyaçları parti tarafından karşılanır.